

DEPARTAMENT D'ACCIÓ SOCIAL I CIUTADANIA

DECRET

123/2010, de 7 de setembre, del Fons de garantia de pensions i prestacions.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix a l'article 153 la competència exclusiva en polítiques de gènere. Aquesta competència pel que fa a la violència de gènere inclou, d'acord amb l'apartat c de l'article esmentat, la regulació de serveis de recursos propis destinats a aconseguir una protecció integral de les dones que han patit o pateixen aquest tipus de violència.

D'altra banda, l'article 166.4 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que la Generalitat té competència exclusiva en matèria de promoció de les famílies i de la infància, que inclou en tot cas les mesures de protecció social i la seva execució.

Un dels principis informadors de les mesures de protecció de les famílies que estableix la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, és la prevenció de possibles situacions de risc d'exclusió. En aquest sentit, l'article 44 de la Llei esmentada encomana al Govern la creació d'un fons de garantia per cobrir l'impagament de pensions alimentàries i compensatòries en aquells casos en què hi hagi constatació judicial d'incompliment del deure de satisfer-les i aquest incompliment comporti una situació de precarietat econòmica de la família.

D'altra banda, la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, determina la diversitat d'abusos que pateixen les dones mitjançant la distinció de les diferents formes de violència que tenen lloc en àmbits concrets com ara el de la parella, el familiar, el laboral o el sociocomunitari. Específicament, a l'article 4, la Llei defineix la violència econòmica com "la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella".

Aquest tipus de violència econòmica incideix no només en la intenció calculada de produir danys físics en la persona agredida, que es troba mancada dels mitjans més elementals per al seu manteniment, sinó també en la voluntat de l'agressor de produir danys psicològics tendents a provocar la manca total d'autoestima de la persona agredida. La violència econòmica té lloc especialment mitjançant els incompliments deliberats de les obligacions establertes judicialment sobre prestacions d'aliments als infants menors o a la dona, així com sobre les pensions compensatòries a què sovint són condemnats els pares o marits. Aquests fets constitueixen problemes socials, la solució dels quals pertoca als poders públics per tal que les persones afectades puguin recuperar la seva autonomia.

És per això que un aspecte important de l'esmentada Llei 5/2008, de 24 d'abril, és la constitució d'un fons de garantia de pensions i prestacions per cobrir l'impagament de pensions alimentàries i compensatòries que, prèviament havia estat introduït per l'article 44 de la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies. Aquest fons de pensions i prestacions, que ha d'operar amb caràcter de bestreta, s'ha d'activar quan hi hagi la constatació judicial d'incompliment del deure de satisfer les pensions alimentàries i les compensatòries quan, com a conseqüència d'aquest incompliment, es produeixi una situació de precarietat econòmica.

Aquesta disposició conté, a més de l'objecte i finalitat del Fons de garantia de pensions i prestacions, els requisits per a l'accés a les corresponents prestacions econòmiques que s'atorguen amb caràcter de bestreta, el procediment que inclou l'audiència a la persona que ha resultat deutora del crèdit judicialment reconegut, la quantia de la bestreta i el termini màxim de gaudiment així com les causes d'extinció, suspensió i reintegrament de les bestretes. La disposició que s'aprova també inclou una referència al procediment de constrenyiment i a l'obligació de les persones sol-

licitants de continuar les actuacions judicials per al reintegrament del deute. Pel que fa a la gestió del Fons, aquesta s'encarrega al departament amb competències en matèria de protecció a les famílies, mentre no es creï l'ens gestor a què es refereix l'article 44.2 de la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, en funció del fet que la creació d'un ens gestor no és un requisit prioritari exigint a la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, que preveu un termini molt breu per a la constitució i funcionament del Fons.

Amb la finalitat de constituir i regular el fons de garantia de pensions i prestacions que preveuen la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, i la Llei 5/2008, de 24 d'abril;

Per tot el que s'ha exposat;

Vist el Dictamen 30/2009 del Consell del Treball, Econòmic i Social de Catalunya;

D'acord amb el Dictamen 203/10 de la Comissió Jurídica Assessora, aprovat en la reunió de 8 de juny de 2010;

A proposta de la consellera d'Acció Social i Ciutadania, i d'acord amb el Govern,

DECRETO:

Article 1

Objecte

Es objecte d'aquest Decret la constitució i regulació del Fons de garantia de pensions i prestacions que preveuen l'article 44 de la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, i els articles 49 i següents de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Article 2

Finalitat i naturalesa del Fons de garantia

2.1 El Fons de garantia de pensions i prestacions té com a finalitat compensar la situació de precarietat econòmica en què es troben les persones que formen part d'una unitat familiar amb ingressos inferiors als límits que estableix l'article 4.d) i que són titulars del dret a percebre una pensió alimentària o una pensió compensatòria judicialment reconegudes i que han resultat impagades.

2.2 El Fons de garantia de pensions i prestacions té la condició de crèdit presupostari que es nodreix, a més de les consignacions de fons públics que s'hi destinen, de donacions i transferències de particulars i entitats públiques o privades, d'aportacions procedents d'herències i llegats, i d'altres ingressos públics derivats dels imports reintegrats en via de repetició per la pròpia Administració.

2.3 Els imports de les prestacions reconegudes a les persones beneficiàries del Fons de garantia de pagament d'aliments de l'Administració General de l'Estat són incompatibles, en igual quantia, amb els imports que reconegui l'Administració de la Generalitat pel mateix concepte.

Els imports de les prestacions alimentàries que reconegui l'Administració de la Generalitat que excedeixin de la quantia reconeguda per l'Administració General de l'Estat tenen la consideració de prestació complementària, de conformitat amb el que preveu l'article 49.2 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

2.4 Les prestacions econòmiques derivades del Fons de garantia de pensions i prestacions que siguin satisfetes a les persones interessades tenen el caràcter de bestreta i han de ser retornades si la persona obligada dona compliment a l'obligació de pagament del deute establert per la resolució judicial corresponent.

Article 3

Entitat gestora

La gestió del Fons correspon a l'ens que creï el Govern d'acord amb el que estableix l'article 44.2 de la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies.

Article 4

Requisits per a l'accés al Fons

4.1 Poden ser beneficiàries del Fons de garantia de pensions alimentàries i/o compensatòries les persones beneficiàries i els seus fills i filles menors d'edat o majors d'edat amb un grau igual o superior al 65% de discapacitat, que pateixin un incompliment de l'execució judicial de pagament de les pensions esmentades que comporti una situació de precarietat econòmica.

4.2 Les persones beneficiàries han de complir els requisits següents:

a) Residir legalment a Catalunya i haver-ho fet durant cinc anys, dos dels quals han de ser immediatament anteriors a la data de presentació de la sol·licitud, llevat de les persones retornades, que compleixin els requisits que estableix l'article 6 de la Llei 25/2002, de 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats, a les quals no s'exigeix el període mínim de residència.

Les persones beneficiàries han de viure de manera efectiva i ininterrompuda a Catalunya. Aquesta situació no es considera interrompuda per absències inferiors a 90 dies durant l'any natural de gaudiment de la prestació, comptats des de la data dels efectes econòmics d'aquesta.

b) Disposar d'una resolució judicial, dictada per la jurisdicció competent dins el territori de l'Estat, que reconegui el dret a percebre una pensió d'aliments i/o compensatòria. Si la resolució ha estat dictada per jutjats o tribunals estrangers, s'han d'aplicar els convenis internacionals vigents en la matèria o, en un altre cas, la resolució d'un jutge o tribunal de l'Estat que n'ordini el compliment.

c) Haver instat l'execució judicial dels seus drets i que s'hagi produït l'incompliment de la persona obligada a satisfer-los.

d) Que, la persona beneficiària tingui uns ingressos inferiors a 1,5 vegades l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IRSC). A aquesta limitació s'aplicarà un increment de 0,3 per cada càrrega familiar acreditada. Als efectes d'aquest apartat la càrrega familiar requereix convivència amb la persona beneficiària, i tindran aquesta consideració:

Fills o filles menors, i fills o filles majors d'edat si tenen reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 65%.

Fills o filles majors d'edat fins a 21 anys i que els seus ingressos no siguin superiors a l'IRSC anual vigent en el moment de la sol·licitud.

Persones majors de 65 anys dins el primer grau de consanguinitat o afinitat i que tenen ingressos iguals o inferiors a l'IRSC anual vigent en el moment de la sol·licitud.

e) Pel que fa a la prestació alimentària en favor dels menors d'edat o majors amb discapacitat, cal acreditar tenir reconegut, en el seu cas, el dret de percebre la prestació del Fons de garantia del pagament d'aliments de l'Estat.

Article 5

Naixement del dret

5.1 El dret de les persones beneficiàries del Fons a percebre la prestació neix en el moment en què, interposada la demanda executiva del pagament del deute judicialment reconegut, aquest no s'ha pogut cobrar en el termini d'un mes, comptat a partir de la data de l'executòria judicial, sempre que la causa de la manca de cobrament no sigui imputable a la persona beneficiària.

5.2 L'acreditació corresponent es farà a través del certificat del secretari judicial.

Article 6

Procediment

6.1 Les persones beneficiàries han d'adreçar a l'entitat gestora, en el seu nom o en representació dels seus fills o filles menors d'edat o majors d'edat amb un grau de discapacitat igual o superior al 65%, una sol·licitud en model normalitzat que ha de ser facilitat per l'Administració de la Generalitat de Catalunya. La sol·licitud podrà ser presentada davant el propi òrgan gestor, així com als registres dels òrgans que estableix l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Juntament amb la sol·licitud, cal adjuntar l'original o la fotocòpia compulsada dels documents següents:

- a) Resolució de reconeixement del dret a percebre la prestació del Fons de garantia del pagament d'aliments de l'Estat, en el seu cas.
- b) Llibre de família o documentació que acrediti la filiació.
- c) Resolució judicial que reconegui el dret de la persona sol·licitant o dels menors a percebre una pensió d'aliments i/o compensatòria.
- d) Demanda executiva i resolució judicial corresponent que despatxi l'execució contra la persona obligada al compliment d'abonar la pensió d'aliments i/o compensatòria.
- e) Certificat del secretari o secretària judicial que confirmi l'impagament d'acord amb el que s'estableix a l'article 5.

6.2 De conformitat amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, l'entitat gestora, amb l'autorització prèvia de la persona sol·licitant, que ha de constar al model normalitzat de sol·licitud, podrà recórrer als canals d'interoperativitat i intercanvi d'informació administrativa disponibles per tal de consultar el compliment de la resta de requisits següents:

- a) Per acreditar la identitat de la persona sol·licitant: DNI, NIF o altres documents oficials acreditatius de la identitat.
- b) Per acreditar la residència legal a Catalunya durant cinc anys, dos dels quals immediatament anteriors a la presentació de la sol·licitud: certificat d'empadronament.
- c) Per acreditar la convivència de les persones que figuren a l'imprès de sol·licitud: certificat de convivència.
- d) Per acreditar el compliment del límit de rendes per accedir al Fons: declaració de renda o altres documents acreditatius de la percepció d'ingressos de la persona sol·licitant i, si s'escau, de les persones al seu càrrec dins del primer grau de consanguinitat o afinitat.
- e) Per acreditar les càrregues familiars de fills o filles amb discapacitat: certificat de discapacitat igual o superior al 65%.

6.3 La sol·licitud ha de contenir la referència al fet que l'Administració de la Generalitat, en funció del dret de repetició legalment previst, pot endegar les accions legals que consideri adients per exigir de la persona deutora el crèdit judicialment reconegut fins a l'import de la prestació del Fons de garantia concedit en concepte de bestreta; així mateix ha de constar l'autorització de la persona beneficiària, i si s'escau, de les persones que formen part de la unitat familiar, per consultar, comprovar, i demanar les que constin en els fitxers de les administracions públiques i que siguin necessàries per a l'exigència del crèdit.

Article 7

Quantia de la bestreta

7.1 El Fons de garantia cobrirà l'import mensual establert judicialment per cadascuna de les pensions impagades, sempre que aquest no sigui superior al 50% del IRSC mensual vigent en el moment de la presentació de la sol·licitud. En els casos en què l'import de les pensions sigui superior, el Fons cobrirà la quantitat corresponent al 50% del IRSC mensual vigent, en els termes que estableix l'article 14.

Article 8

Termini màxim de la prestació

El període màxim de percepció i gaudiment de la prestació econòmica s'estableix en 18 mesos, pagats de forma contínua o discontinua.

Article 9

Efectivitat i pagament

9.1 Els efectes econòmics es produiran des de la data de presentació de la sol·licitud.

9.2 El pagament es farà mensualment per transferència bancària al compte facilitat per la persona sol·licitant.

Article 10

Resolució

10.1 L'entitat gestora ha de resoldre les sol·licitud en un termini màxim de sis mesos. Exhaurit aquest termini sense resolució s'ha d'entendre que la sol·licitud s'ha desestimat.

10.2 L'entitat gestora competent, un cop comprovada la documentació presentada i instruït l'expedient, en el qual caldrà donar audiència a la persona deutora del crèdit judicialment reconegut per un termini màxim de deu dies, notificarà la resolució a la persona sol·licitant, en els termes que estableix l'article 59 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 11

Causes d'extinció, suspensió i reintegrament de les bestretes

11.1 Són causes d'extinció de les bestretes:

- a) La mort de la persona beneficiària.
- b) La millora de la situació econòmica del beneficiari o beneficiària si implica la pèrdua permanent d'algun dels requisits per accedir a la prestació.
- c) L'engany en l'acreditació dels requisits, sens perjudici que l'Administració en doni compte a l'autoritat judicial.
- d) Deixar de residir a Catalunya, un cop transcorreguts els tres mesos de suspensió de la bestreta per aquesta causa.
- e) L'extinció del dret a la pensió alimentària o compensació d'acord amb la legislació civil aplicable.
- f) El compliment de l'obligació.

11.2 Són causes de suspensió de les bestretes:

- a) Deixar de residir a Catalunya.
- b) Deixar d'atendre injustificadament dos requeriments que l'entitat gestora hagi tramès a la persona beneficiària del Fons per comprovar la continuïtat dels requisits d'accés a la prestació concedida.
- c) No comunicar a l'entitat gestora els canvis que afectin a la conservació del seu dret a percebre la bestreta.

11.3 Les persones beneficiàries de la bestreta estan obligades a comunicar a l'entitat gestora que s'ha produït alguna de les causes d'extinció o suspensió indicades als apartats anteriors i, si escau, han de reintegrar les quanties percebudes indegudament. L'entitat gestora pot comprovar en qualsevol moment el compliment de les condicions que han determinat l'accés al Fons de garantia.

Article 12

Inici de procediment de reintegrament del deute

12.1 Un cop reconegut el dret a la bestreta, s'inicia el corresponent procediment d'ofici de liquidació pel mateix import de la bestreta contra la persona deutora obrint-se un període voluntari de pagament. El pagament en període voluntari s'haurà de

dur a terme dins els terminis establerts a la normativa tributària aplicable, mitjançant l'ingrés en el compte d'ingressos restringits que tingui l'òrgan encarregat de la gestió del Fons de pensions i prestacions.

12.2 Les liquidacions que no hagin estat satisfetes en període voluntari, per part de la persona deutora, seran recaptades en període executiu per la via de constreyniment. L'Administració aplicarà, en aquests casos, els recàrrecs i els interessos de demora corresponents d'acord amb la normativa aplicable.

12.3 La gestió de la recaptació per via executiva de les prestacions del Fons de garantia, que tenen la condició d'ingressos públics segons es determina a l'article 52.1 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, correspon l'Agència Tributària de Catalunya de conformitat amb el que es preveu a l'article 2.1.b) de la Llei 7/2007, de 17 de juliol, de l'Agència Tributària de Catalunya. Amb aquests efectes, l'òrgan gestor del Fons ha de donar trasllat a l'Agència de la resolució de liquidació del deute amb la resta de dades necessàries per a l'exacció executiva de les prestacions del Fons.

Article 13

Continuació d'actuacions judicials

Sens perjudici de les anteriors actuacions de l'Administració de la Generalitat, les persones beneficiàries del Fons de garantia de pensions i prestacions tenen l'obligació de continuar els tràmits del procediment d'execució del títol judicial que reconeix el dret a percebre la pensió d'aliments i la pensió compensatòria. En el cas que s'obtingui el cobrament de les pensions impagades, la persona beneficiària del Fons té l'obligació de retornar les quantitats cobrades amb càrrec al Fons.

Article 14

Relació amb el Fons de garantia de pagament d'aliments de l'Administració General de l'Estat

14.1 A la resolució que reconegui el dret a percebre la prestació en concepte de pensió alimentària en favor de menors o de majors amb discapacitat es deduirà l'import reconegut pel Fons de garantia del pagament d'aliments de l'Administració General de l'Estat, d'acord amb el que estableix l'article 2.3 d'aquest Decret.

De manera que, en aquest cas, l'import màxim de la bestreta no podrà superar l'import resultant de la diferència entre el 50 % de l'IRSC mensual i l'import del Fons de garantia del pagament d'aliments de l'Administració General de l'Estat.

14.2 L'Administració de la Generalitat no es farà càrrec dels imports derivats de les prestacions en concepte de pensió alimentària, previstes per qualsevol altra administració pública, a les quals hagin tingut, tinguin o puguin tenir dret les persones beneficiàries, i que segueixin complint els requisits.

Article 15

Opció de la via judicial

L'Administració de la Generalitat, en funció del dret de repetició que li assisteix, i d'acord amb el que es preveu a la legislació civil catalana, pot personar-se com a part en els processos judicials d'execució derivats de l'impagament de la pensió d'aliments i/o compensatòria.

Article 16

Fitxers de persones deutores

El departament competent crearà un fitxer amb les dades personals de les persones deutores per tal de facilitar revisions anuals de les propietats i l'estat financer d'aquestes així com per garantir l'execució de les mesures d'execució forçosa.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Residència de la persona deutora a l'estranger

Quan la persona deutora de la pensió d'aliments i/o compensatòria resideixi a l'estranger es procedirà a la reclamació del pagament en aplicació dels convenis internacionals existents en la matèria, però en cap cas podrà ser un motiu d'exclusió del Fons.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Gestió del Fons

Mentre no es creï i funcioni l'entitat gestora a què es refereix l'article 3, el departament competent en matèria de polítiques familiars ha de gestionar el Fons de garantia de pensions i prestacions, mitjançant l'òrgan o organisme que tingui atribuïdes aquestes funcions específiques, sens perjudici de les iniciatives que en l'àmbit de les seves atribucions en matèria d'organització i simplificació administrativa pugui adoptar el Govern.

DISPOSICIONS FINALS

—1 El departament competent ha de fer les previsions pressupostàries necessàries per tal de poder atendre adequadament la gestió del Fons de garantia de pensions i prestacions.

—2 S'autoritza les persones titulars dels departaments d'Economia i Finances i d'Acció Social i Ciutadania perquè, dins els corresponents àmbits funcionals, puguin dictar les disposicions necessàries per al desplegament, l'eficàcia i execució d'aquest Decret.

—3 Aquest Decret entrarà en vigor l'1 de maig de 2011.

Barcelona, 7 de setembre de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

CARME CAPDEVILA I PALAU
Consellera d'Acció Social i Ciutadania

(10.202.057)

